

Brüssel, 16.7.2020
COM(2020) 320 final

2020/0141 (NLE)

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse otsust 2008/376/EÜ söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi vastuvõtmise ja selle programmi mitmeaastaste tehniliste suuniste kohta

SELETUSKIRI

1. ETTEPANEKU TAUST

• Ettepaneku põhjused ja eesmärgid

Käesoleva ettepaneku eesmärk on muuta nõukogu otsust 2008/376/EÜ¹, et viia see vastavusse „ühenduse teaduslike, tehnoloogiliste ja poliitiliste eesmärkidega“ vastavalt nõukogu otsuse 2008/376/EÜ artiklile 2. Täpsemalt, praeguse ettepaneku eesmärk on läbi vaadata söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi söe ja terase teadusuuringute eesmärgid. Ettepanekus arvestati söe ja terase teadusfondi järelevalve- ja hindamisaruandes (2011–2017)² esitatud soovitusi ning söe ja terase nõuanderühmade³ ja söe- ja terasekomitees⁴ esindatud liikmesriikide nõuandeid.

Selle komisjoni ettepaneku eesmärk on viia söe ja terase teadusfondi teadusprogramm vastavusse Pariisi kokkuleppe⁵, komisjoni Euroopa rohelise kokkuleppe⁶, kestlikku Euroopa investeerimiskava käsitlevate teatiste⁷, uue ELi ringmajanduse tegevuskava⁸ ja komisjoni Euroopa uue tööstusstrateegiaga⁹.

Ettepaneku eesmärk on järgmine:

- uuendada söe teadusuuringute eesmärgid kooskõlas komisjoni kliima-, energia- ja keskkonnaeesmärkidega. Samuti on ettepaneku eesmärk saavutada aastaks 2050 CO₂-neutraalsus ja Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevas teatises sätestatud põhimõtte mitte tekitada kahju;
- toetada söepiirkondade puhul ausat ja õiglast üleminekut kooskõlas õiglase ülemineku mehhanismi põhimõtetega;
- läbi vaadata terase teadusuuringute eesmärgid, et seada esikohale vähese süsinikdioksiidiheitega terasetootmise tehnoloogia, rakendused ja kasutamine;
- näha ette võimalus rakendada osa söe ja terase teadusfondi teadusprogrammist ühiselt kavandatud Euroopa partnerluste kaudu;
- asendada teadusuuringute raamprogrammi kohane ekspertide erikord finantsmääruses¹⁰ sätestatud tasustatud väliseksperte käsitlevate üldeeskirjadega.

¹ Nõukogu 29. aprilli 2008. aasta otsus 2008/376/EÜ söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi vastuvõtmise ja selle programmi mitmeaastaste tehniliste suuniste kohta (ELT L 130, 20.5.2008, lk 7).

² Kättesaadav aadressil: https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_et.

³ Söe ja terase nõuanderühmad esitasid oma märkused vastavalt 3. ja 4. detsembril 2019. Teave on saadaval komisjoni eksperdirühmade registris: <https://ec.europa.eu/transparency/regexpert/index.cfm?do=groupDetail.groupMeeting&meetingId=18626&Lang=ET>.

⁴ Söe- ja terasekomitee kinnitas välja pakutud lähenemisviisi 19. detsembril 2019.

⁵ Mitmepoolne leping, XXVII peatükk „Keskkond“, 7.d Pariisi kokkulepe. Jõustus 4. novembril 2016.

⁶ Euroopa Komisjoni teatis „Euroopa roheline kokkulepe“, Brüssel, 11. detsember 2019, COM(2019) 640.

⁷ Euroopa Komisjoni teatis „Kestliku Euroopa investeerimiskava. Euroopa rohelise kokkuleppe investeerimiskava“, Brüssel, 14. jaanuar 2020, COM(2020) 21.

⁸ Euroopa Komisjoni teatis „Uus ringmajanduse tegevuskava“, Brüssel, 11. märts 2020, COM(2020) 98.

⁹ Euroopa Komisjoni teatis „Euroopa uus tööstusstrateegia“, Brüssel, 10. märts 2020, COM(2020) 102.

¹⁰ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu üldeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013,

- **Kooskõla poliitikavaldkonnas praegu kehtivate õigusnormidega**

Ettepanek kuulub õiguspaketti, millega vaadatakse läbi söe ja terase teadusfondi teadusprogramm. Eelkõige on see seotud komisjoni ettepanekutega muuta nõukogu otsust 2003/76/EÜ¹¹, millega kehtestatakse protokoll (nr 37) rakendamiseks vajalikud meetmed¹², ja nõukogu otsust 2003/77/EÜ¹³, millega kehtestatakse likvideeritava Euroopa Söe- ja Teraseühenduse (ESTÜ) varade ja pärast likvideerimise lõpetamist söe ja terase teadusfondi varade haldamise mitmeaastased finantssuunised. Nõukogu otsuse 2003/77/EÜ läbivaatamine eelarve peadirektoraadi vastutusel on kooskõlas ka Euroopa Kontrollikoja 2019. aasta ülevaatega ESTÜ likvideerimise kohta¹⁴.

- **Kooskõla muude liidu tegevuspõhimõtetega**

Euroopa Komisjon võttis 11. detsembril 2019 vastu teatise „Euroopa roheline kokkulepe“¹⁵, millega luuakse raamistik ELi esimeseks kliimaneutraalseks maailmajaoks muutmiseks aastaks 2050. Euroopa rohelises kokkuleppes käsitletakse kliima- ja keskkonnaprobleeme, töötades samal ajal välja nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majanduse ÜRO 2030. aasta tegevuskava ja kestliku arengu eesmärkide raames¹⁶.

Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevas teatises rõhutatakse komisjoni huvi toetada puhta terase läbimurdetehnoloogiat, mis viib 2030. aastaks süsinikuheiteta terasetootmiseni, ning uurida, kas osa Euroopa Söe- ja Teraseühenduse raames likvideeritavatest rahalistest vahenditest on võimalik kasutada. Üldisemalt aitab ELi heitkogustega kauplemise süsteemi innovatsioonifond selliseid suuremahulisi projekte ellu viia¹⁷.

Peale selle kohustus komisjon 14. jaanuaril 2020 esitatud teatises „Kestliku Euroopa investeerimiskava. Euroopa roheline kokkuleppe investeerimiskava“ tegema „ettepaneku vaadata läbi söe ja terase teadusfondi käsitlevad määrused, et võimaldada kasutada osa Euroopa Söe- ja Teraseühenduse likvideeritavast varast. See aitab säilitada vähemalt 40 miljoni euro suuruse iga-aastase uurimisprogrammi¹⁸ ja rahastada suuremaid puhta terase tootmist käsitlevaid murrangulisi teadus- ja innovatsiooniprojekte. Söesektorit puudutavates teadusuuringutes keskendutakse üleminekujärgus piirkondadele kooskõlas õiglase ülemineku mehhanismi põhimõtetega“¹⁹.

(EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

¹¹ Nõukogu 1. veebruari 2003. aasta otsus 2003/76/EÜ, millega kehtestatakse Euroopa Ühenduse asutamislepingule lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning söe ja terase teadusfondi käsitleva protokoll (nr 37) rakendamiseks vajalikud meetmed (ELT L 29, 5.2.2003). Muudetud nõukogu 16. aprilli 2018. aasta otsusega 2018/599.

¹² Protokoll (nr 37) ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgede ning söe ja terase teadusfondi kohta (ELT C 115, 9.5.2008, lk 327–328).

¹³ Nõukogu 1. veebruari 2003. aasta otsus 2003/77/EÜ, millega kehtestatakse likvideeritava ESTÜ varade ja pärast likvideerimise lõpetamist söe ja terase teadusfondi varade haldamise mitmeaastased finantssuunised (ELT L 29, 5.2.2003, lk 25–27). Muudetud nõukogu otsusega 2008/750/EÜ.

¹⁴ Euroopa Kontrollikoda, „Ülevaade nr 10/2019: Euroopa Söe- ja Teraseühendus: likvideerimine edeneb kavakohaselt, kuid teadusuuringute rahastamine ei ole enam jätkusuutlik“, 2019. Kättesaadav aadressil: https://www.eca.europa.eu/lists/ecadocuments/rw19_10/rw_ecsc_et.pdf.

¹⁵ COM(2019) 640.

¹⁶ <https://sustainabledevelopment.un.org/post2015/transformingourworld>.

¹⁷ COM(2019) 640, lk 8 ja 9.

¹⁸ Järgides protokoll (nr 37) ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgede ning söe ja terase teadusfondi kohta. ELT C 115, 9.5.2008, lk 327–328.

¹⁹ COM(2020) 21, lk 18.

Käesolev ettepanek on kooskõlas ka 2018. aasta teatisega „Puhas planeet kõigi jaoks“²⁰, milles sätestatakse Euroopa Komisjoni pikaajaline strateegiline visioon kliimaneutraalse majanduseni vastavalt Pariisi kokkuleppele. Selles teatises nähti ette, et komisjon uuriks, kuidas saaks likvideeritava Euroopa Sõe- ja Teraseühenduse varadega toetada vähese CO₂-heitega terasetootmise läbimurdetehnoloogiaid. Komisjon võttis 4. märtsil 2020 vastu Euroopa kliimaseaduse ettepaneku, sh õiguslikult siduva eesmärgi vähendada 2050. aastaks ELis kasvuhoonegaaside netoheide nullini²¹.

Sellel läbivaatamisel arvestatakse ka vajadust õhutada era- ja avaliku sektori investeeringuid teadusuuringutesse, innovatsiooni ja uutesse tehnoloogiatesse, millega arendatakse välja konkurentsivõimelisem ja kestlikum tööstus, nagu on rõhutatud komisjoni 2016. aasta teatises „Terasetööstus: püsivate töökohtade ja Euroopa majanduskasvu kaitsmine“²².

Pidades silmas eespool kirjeldatud poliitika arengut, on vaja ühtlustada sõe ja terase teadusfondi teadusprogrammi eesmäärke ja selle mitmeaastaseid tehnilisi suuniseid eespool kirjeldatud poliitika arenguga, eelkõige Euroopa rohelise kokkuleppe eesmärkidega.

2. ÕIGUSLIK ALUS, SUBSIDIAARSUS JA PROPORTSIONAALSUS

• Õiguslik alus

Õiguslik alus on aluslepingutele lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning sõe ja terase teadusfondi käsitleva protokoll (nr 37) artikli 2 teine lõik.

• Subsidiaarsus (ainupädevusse mittekuuluva valdkonna puhul)

Sõe ja terase teadusfondi teadusprogrammi muudatusettepanekuid saab teha üksnes ELi tasandil õigusliku aluse läbivaatamise kaudu.

• Proportsionaalsus

Ettepanek on vajalik ELi aluslepingutele lisatud ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgi ning sõe ja terase teadusfondi käsitleva protokoll rakendamiseks vajalike meetmete kehtestamiseks.

• Vahendi valik

Võttes arvesse protokoll (nr 37) artikli 2 teist lõiku, võib nõukogu komisjoni ettepaneku põhjal ja pärast Euroopa Parlamendiga konsulteerimist muuta kvalifitseeritud häälteenamusega nõukogu otsust 2008/376/EÜ.

3. JÄRELHINDAMISE, SIDUSRÜHMADEGA KONSULTEERIMISE JA MÕJU HINDAMISE TULEMUSED

• Praegu kehtivate õigusaktide järelhindamine või toimivuse kontroll

Ettepanek põhineb tulemustel, mis on esitatud seitsme aasta aruandes, millega tehakse kvalifitseeritud ekspertide rühma abil järelevalvet sõe ja terase teadusfondi teadusprogrammi

²⁰ Euroopa Komisjoni teatis „Puhas planeet kõigi jaoks. Euroopa pikaajaline strateegiline visioon, et jõuda jõuka, nüüdisaegse, konkurentsivõimelise ja kliimaneutraalse majanduseni (COM(2018) 773).

²¹ Ettepanek võtta vastu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus, millega kehtestatakse kliimaneutraalsuse saavutamise raamistik ja muudetakse määrust (EL) 2018/1999 (Euroopa kliimaseadus).

²² Euroopa Komisjoni teatis „Terasetööstus: püsivate töökohtade ja Euroopa majanduskasvu kaitsmine“ (COM(2016) 155).

üle, sh hinnatakse eeldatavat kasu²³. Viimane seitsme aasta aruanne avaldati 5. veebruaril 2020²⁴. Ekspertid analüüsisid söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi toimimist, hindasid tehnoloogia arengut ja programmi eeldatavat kasu sektorile ja ühiskonnale ning esitasid soovitusel programmi täiustamiseks, sealhulgas õigusliku aluse läbivaatamiseks.

- **Konsulteerimine sidusrühmadega**

Söe ja terase teadusfondi sidusrühmad on osalenud mitmel *ad hoc* nõupidamisel, valdkondlike nõuanderühmade (söe nõuanderühm, terase nõuanderühm) erikoosolekutel ning komisjoni söe- ja terasekomitee (COSCO) koosolekutel (samaväärne raamprogrammi „Horisont 2020“ programmikomiteega).

- **Ekspertiarvamuste kogumine ja kasutamine**

Söe ja terase teadusfondi praeguse järelevalve- ja hindamisaruande esialgseid tulemusi tutvustati seminaril „Teras ja süsi: uus perspektiiv. Euroopa teadusuuringud ja innovatsioon“, mille korraldas Euroopa Komisjon 28. märtsil 2019 ning kus osales üle 100 sidusrühma²⁵.

- **Mõjuhindang**

Kavandatud läbivaatamise mõju hindamine ei ole vajalik.

- **Õigusnormide toimivus ja lihtsustamine**

Ettepanek põhineb tulemustel, mis on esitatud söe ja terase teadusfondi seitsme aasta järelevalve- ja hindamisaruandes, milles nähakse ette söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi korrapärane läbivaatamine, sh eeldatava kasu hindamine.

- **Põhiõigused**

Ettepanek on kooskõlas põhiõigustega.

4. MÕJU EELARVELE

Ettepanekuga ei kaasne uusi kohustusi, mis tuleks katta üldeelarvest praeguse mitmeaastase finantsraamistiku raames.

5. MUU TEAVE

- **Rakenduskavad ning järelevalve, hindamise ja aruandluse kord**

Söe ja terase teadusfondi programmi rakendamise järelevalve ja hindamine viiakse läbi 2027. aastal.

- **Selgitavad dokumendid (direktiivide puhul)**

Ei kohaldata.

---

²³ Järelevalve- ja hindamisaruanne on ette nähtud nõukogu otsusega nr 2008/376/EÜ, mis avaldati 20. mai 2008. aasta Euroopa Liidu Teatajas (ELT L 130/7) ja mida muudeti nõukogu 29. mai 2017. aasta otsusega 2017/955. Kõnealune eksperdirühm on ette nähtud komisjoni 30. mai 2018. aasta rakendusotsusega C(2018) 3245.

²⁴ Kättesaadav aadressil: https://ec.europa.eu/info/publications/research-fund-coal-and-steel-monitoring-and-assessment-report_et.

²⁵ Euroopa Komisjoni teadusuuringute ja innovatsiooni peadirektoraat, „Teras ja süsi: Euroopa teadusuuringud ja innovatsioon“, 2019. Kättesaadav internetis: <https://publications.europa.eu/s/mmQ7>.

- **Ettepaneku sätete üksikasjalik selgitus**

Läbivaatamisel vaadeldakse nõukogu otsuse 2008/376/EÜ II peatüki 1., 3. ja 4. jao sätteid (artikkel 2 ja artiklid 4–10). Samuti tehakse läbivaatamisel ettepanek ajakohastada artikleid 28, 39 ja 41. Lisaks tehakse selles ettepanek lisada uus artikkel 17a III peatüki 2. jaos sätestatud toetuskõlblike tegevuste hulka.

Läbivaatamise eesmärk on:

- ajakohastada söe teadusuuringute eesmäärke (artiklid 4, 5, 6, 7) kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe ja õiglase ülemineku mehhanismiga;
- ajakohastada terase teadusuuringute eesmäärke (artiklid 8, 9, 10 ja 10a) kooskõlas Euroopa rohelise kokkuleppe ja kestliku Euroopa investeerimiskavaga;
- lisada uus artikkel 17a söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi toetuskõlblike tegevuste hulka, et kaasata ühiselt kavandatud Euroopa partnerluste raames tehtavad teadusuuringud rahastatavate tegevuste hulka. Eelkõige saavad sellised partnerlused toetada terasesektori teadusuuringuid, töötades 2030. aastaks välja peaaegu süsinikuheiteta terasetootmise protsessid ja suurendades tööstuse tasandil nende tehnoloogiate tutvustusi;
- tunnistada kehtetuks viide komiteega konsulteerimisele (artiklid 28 ja 41), kui söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi kohane Euroopa Liidu hinnanguline toetus on 0,6 miljonit eurot või rohkem;
- kohaldada teadusuuringute raamprogrammi kohase ekspertide erikorra asemel finantsmääruses sätestatud tasustatud väliseksperthe käsitlevaid üldeeskirju;
- tunnistada kehtetuks viide võimalusele muuta rakendusmeetmetega II peatüki 3. ja 4. jagu (artikkel 41), et kohaldada *mutatis mutandis* seadusandlikes aktides antud volituste suhtes kohaldatavaid põhimõtteid, mis on sätestatud 18. juuni 2019. aasta institutsioonidevahelises kokkuleppes mittesiduvate kriteeriumide kohta Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 290 ja 291 kohaldamiseks²⁶.

---

²⁶

Mittesiduvad kriteeriumid Euroopa Liidu toimimise lepingu artiklite 290 ja 291 kohaldamiseks – 18. juuni 2019 (ELT C 223, 3.7.2019, lk 1–4).

Ettepanek:

NÕUKOGU OTSUS,

millega muudetakse otsust 2008/376/EÜ söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi vastuvõtmise ja selle programmi mitmeaastaste tehniliste suuniste kohta

EUROOPA LIIDU NÕUKOGU,

võttes arvesse Euroopa Liidu toimimise lepingut,

võttes arvesse Euroopa Liidu lepingule ja Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud protokoll (nr 37) ESTÜ asutamislepingu kehtivuse lõppemise finantstagajärgede ning söe ja terase teadusfondi kohta, eriti selle artikli 2 teist lõiku,

võttes arvesse Euroopa Komisjoni ettepanekut,

võttes arvesse Euroopa Parlamendi arvamust²⁷,

ning arvestades järgmist:

- (1) Euroopa Liit ratifitseeris Pariisi kokkuleppe²⁸ 5. oktoobril 2016. Rahvusvahelises kokkuleppes kutsutakse selle ratifitseerinud osapooli üles tugevdama ülemaailmset reageerimist kliimamuutuste ohule, hoides ülemaailmse temperatuuri tõusu alla 2 °C.
- (2) Kooskõlas Pariisi kokkuleppega avaldas Euroopa Komisjon 11. detsembril 2019 „Euroopa roheline kokkulepe“, milles komisjon kohustub võitlema kliima- ja keskkonnaprobleemidega ning muutma ELi õiglaseks ja jõukaks, nüüdisaegse, ressursitõhusa ja konkurentsivõimelise majandusega ühiskonnaks, kus 2050. aastaks ei ole enam kasvuhoonegaaside netoheidet ja kus majanduskasv on ressursikasutusest lahutatud²⁹. Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevas teatises, milles sätestatakse uus majanduskasvu strateegia, teatatakse vajadusest toetada puhta terase läbimurdetehnoloogiat, mis viib 2030. aastaks süsinikuheiteta terasetootmiseni, ning uurida, kas osa Euroopa Söe- ja Teraseühenduse raames likvideeritavatest rahalistest vahenditest on võimalik kasutada. Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevas teatises sätestatakse ka, et „[k]õik ELi meetmed ja kogu poliitika peaksid toimima koos selle nimel, et ELil oleks võimalik saavutada edukas ja õiglane üleminek kestlikule tulevikule“. Kooskõlas Euroopa rohelist kokkulepet käsitlevas teatises sätestatud põhimõttega mitte tekitada kahju vaadatakse läbi söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi teadusuuringute eesmärgid, et need ei hõlmaks enam tegevusi, mis jätkavad söe kaevandamist, töötlemist ja kestvut kasutust.
- (3) Liit on edendanud ambitsioonikat kliimapoliitikat ja kehtestanud õigusraamistiku, et saavutada oma kasvuhoonegaaside heite vähendamise 2030. aasta eesmärk. Eelkõige sätestatakse määruses (EL) 2018/1999³⁰ energialiidu ja kliimameetmete usaldusväärseks, kaasavaks, kulutõhusaks, läbipaistvaks ja prognoositavaks juhtimiseks (juhtimismehhanism) vajalik õiguslik alus, millega tagatakse, et

²⁷ ELT C ..., ..., lk ...

²⁸ Mitmepoolne leping, XXVII peatükk „Keskkond“, 7.d Pariisi kokkulepe. Jõustus 4. novembril 2016.

²⁹ COM(2019) 640, lk 2.

³⁰ ELT L 328, 21.12.2018, lk 1–77.

saavutatakse energialiidu 2030. aasta ja pikaajalised eesmärgid, mis on kooskõlas 2015. aasta Pariisi kliimakokkuleppega.

- (4) Teatistes „Kestliku Euroopa investeerimiskava. Euroopa rohelise kokkuleppe investeerimiskava“ teatas komisjon oma kavatsusest teha ettepanek vaadata läbi nõukogu otsus 2008/376/EÜ³¹, ka eesmärgiga võimaldada rahastada suuremaid puhta terase tootmist käsitlevaid murrangulisi teadus- ja innovatsiooniprojekte, samuti söesektorit puudutavaid teadusuuringuid kooskõlas õiglase ülemineku mehhanismi põhimõtetega.
- (5) Lisaks soovitatakse söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi (edaspidi „teadusprogramm“) järelevalve- ja hindamisaruandes muuta otsuse 2008/376/EÜ II peatüki 3. ja 4. jaos sätestatud söe ja terase teadusuuringute eesmärgid ning toetada terasesektorit murrangulisi teadusuuringuid ning söesektorit sümbolse tähendusega projekte.
- (6) Seetõttu on vaja viia teadusprogrammi eesmärgid vastavusse rahvusvaheliste kokkulepetega, nt Pariisi kokkuleppega, ning liidu teaduslike, tehnoloogiliste ja poliitiliste eesmärkidega 2050. aastaks kliimanetraalsuse saavutamise kohta.
- (7) Ühiselt kavandatud partnerlused on tõendatult tõhusad ühise Euroopa teadusuuringute eesmärgi ressursside ühendamisel. Selleks et aidata saavutada 2050. aastaks kliimanetraalset majandust, on vaja sätestada võimalus pakkuda tuge ühiselt kavandatud Euroopa partnerluste kaudu sünergias ja järjestuses teiste programmidega. Euroopa partnerlus võib olla ideaalne vahend ressursside ühendamiseks, et toetada läbimurdetehnoloogia alaseid teadusuuringuid CO₂ heitkoguste vähendamiseks terasetööstuse sektoris.
- (8) Seepärast tuleks otsust 2008/376/EÜ vastavalt muuta,

ON VASTU VÕTNUD KÄESOLEVA OTSUSE:

Artikkel 1

Otsust 2008/376/EÜ muudetakse järgmiselt.

- (1) Artikli 2 teine lõik asendatakse järgmisega:

„Teadusprogrammi eesmärk on toetada ühiseid teadusuuringuid söe- ja terasesektoris. Samuti toetatakse teadusprogrammiga puhta terase läbimurdetehnoloogiat, mis viib peaaegu süsinikuheiteta terasetootmise projektideni ning varem tegutsenud söekaevanduste ja suletavate söekaevanduste ja seotud taristu õiglase ülemineku haldamise teadusprojektideni kooskõlas õiglase ülemineku mehhanismiga ja vastavalt nõukogu otsuse 2003/76/EÜ artikli 4 lõikele 2. Teadusprogramm on kooskõlas liidu poliitiliste, teaduslike ja tehnoloogiliste eesmärkidega ning täiendab tegevusi, mida tehakse liikmesriikides olemasolevate ELi teadusprogrammide raames, eelkõige teadusuuringute, tehnoloogiaarenduse ja tutvustamistegevuse raamprogrammi (edaspidi „teadusuuringute raamprogramm“) raames.“

- (2) Artikkel 4 asendatakse järgmisega:

---

³¹ Nõukogu 29. aprilli 2008. aasta otsus 2008/376/EÜ söe ja terase teadusfondi teadusprogrammi vastuvõtmise ja selle programmi mitmeaastaste tehniliste suuniste kohta (ELT L 130, 20.5.2008, lk 7).

„Artikkel 4

Söesektori ja -piirkondade õiglase ülemineku toetamine

1. Teadusprojektid toetavad üleminekut liidu kliimanetraalsele majandusele 2050. aastaks, eesmärgiga toetada fossiilkütuste järkjärgulist kaotamist, välja töötada alternatiivsed tegevused endistes kaevandustes ning vältida või heastada suletavate söekaevanduste, varem tegutsenud söekaevanduste ja nende ümbruse keskkonnakahju. Projektides käsitletakse eelkõige järgmist:
    - (a) süsinikdioksiidi sidumise, kasutamise ja talletamise tehnoloogiate väljatöötamine ja katsetamine;
    - (b) maapõueenergia kasutamine endistes söekaevandustes;
    - (c) varem tegutsenud söekaevanduste või suletavate söekaevanduste kaevandusjäätmest ja -jäädikdest saadud tooraine mitteenergeetiline kasutamine ja tootmine, hinnates nõuetekohaselt, et nende kliima-, keskkonna- ja tervise mõju on viidud miinimumini ja see on väiksem kui alternatiivsetel lahendustel;
    - (d) endiste kivi- ja pruunsöekaevanduste ning söega seotud taristu, sh elektritoiteteenuste kohandamine kooskõlas kliimanetraalse ja keskkonnahoidliku üleminekuga;
    - (e) tõhusate ümber- ja täiendõppe programmide väljatöötamise edendamine töajõu puhul, keda mõjutab söetootmise järkjärguline kaotamine. See hõlmab söesektoris töötava või varasemalt töötanud töajõu koolitamist ja ümberõpet käsitlevaid teadusuuringuid.
  2. Erilist tähelepanu pööratakse Euroopa juhtpositsiooni tugevdamisele varem tegutsenud söekaevanduste ja söega seotud taristu ülemineku haldamisel tehnoloogiliste ja mittetehnoloogiliste lahenduste kaudu, samuti toetades tehnosiiret ja muud kui tehnosiiret. Kõnealuste eesmärkidega teadusuuringud kujutavad endast reaalselt kliima- ja keskkonnakasutuse kooskõlas eesmärgiga saavutada 2050. aastaks kliimanetraalsus.“
- (3) Artikkel 5 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 5

Tervisekaitse ja ohutuse parandamine

Artiklites 4 ja 6 osutatud tegevusi hõlmavates projektides võetakse arvesse suletavate ja varem tegutsenud söekaevanduste ohutust puudutavaid probleeme, eesmärgiga parandada töötingimusi, töötervishoidu ja tööohutust ning tervisele kahjulikke keskkonnaprobleeme.

Teadusprojektides keskendutakse kaevandustegevusega seotud haigustele, eesmärgiga parandada üleminekuetapis söepiirkondades elavate inimeste tervist. Samuti tagatakse teadusprojektidega kaitsemeetmed kaevanduste sulgemisel ja varem tegutsenud kaevandustes.“

- (4) Artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 6

Üleminekutapis söekaevanduste keskkonnamõju vähendamine

1. Teadusprojektidega püütakse vähendada suletavate ja varem tegutsenud söekaevanduste mõju atmosfäärile, veele ja pinnasele. Teadusuuringud on suunatud loodusvarade säilitamisele ja taastamisele tulevaste põlvkondade jaoks ning suletavate söekaevanduste või varem tegutsenud kaevanduste keskkonnamõju vähendamisele.
2. Eelistatakse projekte, millel on vähemalt üks järgmistest eesmärkidest:
  - (a) uued ja täiustatud tehnoloogiad, et vältida suletavate söekaevanduste, varem tegutsenud kaevanduste ja nende ümbruse (muu hulgas atmosfääri, maa, pinnase ja vee) keskkonnareostust, sh metaanileket;
  - (b) suletavatest söemaardlatest lähtuvate kasvuhoonegaaside, eelkõige metaani sidumine, vältimine ja vähendamine;
  - (c) suletavatest ja varem tegutsenud söekaevandustest saadud kaevandusjäätmete, lendtuha ja väävlitustamissaaduste käitlemine ja korduskasutamine koos muude jäätmeliikidega, kui see on asjakohane;
  - (d) jäätmepuistangute korrastamine ning söe tootmis- ja tarbimisjäätmete tööstuslik kasutamine üleminekuetapis söepiirkondades;
  - (e) põhjavee kaitse ja kaevandusvee puhastamine;
  - (f) sütt kasutanud endiste rajatiste või suletavate rajatiste ja nende ümbruse keskkonna, nimelt vee, maa, pinnase ja bioloogilise mitmekesisuse taastamine;
  - (g) pealmaarajatiste lühi- ja pikaajaline kaitse maapinna vajumise mõjude eest.“
- (5) Artikkel 7 tunnistatakse kehtetuks.
- (6) Artikkel 8 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 8

Terase uued, kestlikud ja vähese süsinikuheitega valmistus- ja viimistlusprotsessid

Teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse eesmärk peab olema arendada, tutvustada ja täiustada peaaegu süsinikuheiteta terasetootmisprotsesse toote kvaliteedi ja tootlikkuse parandamiseks. Soovitud tegevuste lahutamatuks osaks peab olema heidete, energiatarbimise, CO₂ jalajälje ja muu keskkonnamõju oluline vähendamine ning ressursside säilitamise parandamine. Teadusprojektid peaksid tegelema järgmiste valdkondadega:

- (a) uued ja täiustatud peaaegu süsinikuheiteta murrangulised raua ja terase valmistusprotsessid ja -toimingud, mille puhul pööratakse erilist tähelepanu süsinikdioksiidi otsesele vältimisele ja/või selle nutikale kasutamisele;
- (b) teraseprotsessi või protsessiahela optimeerimine (sh raua ja terase valmistamine, ringlusse võetud vanametalli sulatamisel põhinevad protsessid, teisese metallurgia, valu-, valtsimis-, viimistlus- ja/või pindamistoimingud) mõõtevahendite, vahe- ja lõppsaaduste omaduste tuvastamise, modelleerimise, juhtimise ja automatiseerimise,

sh digiteerimise, suurandmete rakendamise ja/või tehisintellekti ning muu tipp tehnoloogia kaudu;

- (c) terasevalmistamise integreerimine ja protsessi tõhusus peaaegu süsinikuheiteta terasetootmises;
  - (d) terase tootmise vahendite hooldamine ja töökindlus;
  - (e) terase ringlussevõetavuse, ringlussevõtu ja korduskasutamise suurendamise ning ringmajanduse väljaarendamise tehnoloogiad;
  - (f) terasetootmise energiatõhususe suurendamise tehnoloogiad heitsoojuse taaskasutuse, energiakao vältimise, hübriidküttetehnoloogia ja energiajuhtimislahenduste abil;
  - (g) uuenduslikud tehnoloogiad ja lahendused raua ja terase valmistamisel, millega edendatakse sektoritevahelisi tegevusi, tutvustusprojektid, millega integreeritakse süsinikuheiteta energiatootmist, või aidatakse kaasa puhtale vesinikumajandusele.“
- (7) Artikkel 9 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 9

Täiustatud teraseliigid ja -rakendused

Teadusuuringud ja tehnoloogiaarendus keskenduvad terasekasutajate nõuetele vastamisele, et töötada välja uued peaaegu süsinikuheiteta tooted, ning uute turuvõimaluste loomisele, vähendades samal ajal heitkoguseid ja keskkonnamõju. Artiklis 8 osutatud tehnoloogiate kontekstis tegelevad teadusprojektid ühe või mitme järgmise valdkonnaga, eesmärgiga pakkuda liidus peaaegu süsinikuheiteta terasetootmist:

- (a) uued täiustatud teraseliigid;
  - (b) terase omaduste (näiteks mehaaniliste ja füüsikaliste omaduste) edasiseks töötlemiseks, eri rakendusteks ja eri töötingimusteks sobivuse täiustamine;
  - (c) kasutusea pikendamine, eelkõige parandades terase ja terasstruktuuride vastupidavust kuumusele ja korrosioonile, mehaanilisele ja termilise väsimusele ja/või muudele kahjulikele mõjudele;
  - (d) mikrostruktuuride, mehaaniliste omaduste ja tootmisprotsesside simuleerivad prognoosimudelid;
  - (e) terase ja muude materjalide stantsimise, keevitamise ja ühendamise tehnoloogiad;
  - (f) katse- ja hindamismeetodite standardimine;
  - (g) kvaliteetne teras sellisteks rakendusteks nagu liikuvus, sh kestlikkus, ökodisainimeetodid, moderniseerimine, kergdisain ja/või ohutuslahendused.“
- (8) Artikkel 10 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 10

Ressursside säästmine, keskkonnakaitse ja ringmajandus

Ressursside säästmine, ökosüsteemi kaitse, ringmajandusele üleminek ning ohutusküsimused peavad olema teadusuuringute ja tehnoloogiaarenduse töö lahutamatuks osaks nii terase tootmise kui ka kasutamise valdkonnas. Teadusprojektid peaksid tegelema järgmiste valdkondadega:

- (a) eri allikatest pärit vanaraua ja kõrvalsaaduste ringlussevõtu ja terasejäätmete kvaliteedi parandamise tehnoloogiad;
  - (b) jäätmekäitlus ning väärtusliku teisese toorme, sh räbu, taaskasutus terasetehases ja sellest väljaspool;
  - (c) reostustõrje ja keskkonnakaitse töökohal ja terasetehases ning nende ümbruses: gaasilised, tahked või vedelad heitmed, veemajandus, müra, lõhnad, tolmu jne;
  - (d) teraseliikide ja monteeritavate struktuuride kavandamine, mis võimaldaksid terast ringlussevõtuks või korduskasutamiseks hõlpsalt taaskasutada;
  - (e) terasetootmisest lähtuvate protsessigaaside kasutamine ja heitgaaside kõrvaldamine;
  - (f) olulusringi hindamine ja olulusringil põhinev lähenemine terase tootmisele ja kasutamisele.“
- (9) Lisatakse artikkel 10a:

„Artikkel 10a

Tööjõu ja töötingimuste haldamine

Teadusprojektid peaksid tegelema järgmiste valdkondadega:

- (a) pädevuste arendamine ja levitamine, et pidada sammu uute peaaegu süsinikuheiteta terasetootmise protsessidega, näiteks digiteerimisega, ning kajastada elukestva õppe põhimõtet;
  - (b) töötingimuste, sh tervisekaitse, ohutuse ja ergonoomika parandamine töökohal ja selle ümbruses.“
- (10) Lisatakse artikkel 17a:

„Artikkel 17a

Euroopa partnerlused

1. Teadusprogrammi osa võib rakendada [programmi „Euroopa horisont“ käsitleva määruse III lisa artiklis 8] sätestatud eeskirjade kohaselt kehtestatud Euroopa partnerluste kaudu.
2. Käesoleva artikli kohaldamisel tähendab ühiselt kavandatud Euroopa partnerlus algatust, mille väljatöötamisse kaasatakse juba varasel etapil liikmesriigid ning mille raames Euroopa Liit koos era- ja/või avaliku sektori partneritega (näiteks tööstus, ülikoolid, teadusorganisatsioonid, kohalikul, piirkondlikul, riiklikul ja rahvusvahelisel tasandil avalikke teenuseid osutavad asutused või kodanikuühiskonna organisatsioonid, sh sihtasutused ja vabaihendused) kohustuvad ühiselt toetama teadusprogrammi arendamist ja rakendamist. Ühiselt kavandatud

Euroopa partnerlused luuakse komisjoni ja nimetatud avaliku ja/või erasektori partnerite vahelise vastastikuse mõistmise memorandumiga ja/või lepingupõhise kokkuleppe alusel, milles on sätestatud partnerluse eesmärgid, partnerite vastavad rahalised ja/või mitterahalised kohustused, tulemuslikkuse ja mõju põhinäitajad ning eeldatavad tulemused. Neis määratakse muu hulgas kindlaks üksteist täiendavad uurimismeetmed, mida rakendavad partnerid ja mida rakendatakse teadusprogrammi raames.

3. Ühiselt kavandatud Euroopa partnerluste raames võidakse teadusprogrammiga rahastada käesoleva jao kohaseid toetuskõlblikke tegevusi artiklis 30 ettenähtud vormis. Lisaks võidakse rahastada auhindade kujul.“

(11) Artikli 28 lõige 4 asendatakse järgmisega:

„4. Otsuse projektide valiku ja raha eraldamise kohta teeb komisjon.“

(12) Artikkel 39 asendatakse järgmisega:

„Artikkel 39

Sõltumatute ja kõrgelt kvalifitseeritud ekspertide ametisse nimetamine

Artiklis 18, artikli 28 lõikes 2 ja artiklis 38 nimetatud sõltumatute ja kõrgelt kvalifitseeritud ekspertide ametisse nimetamisel kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) nr 2018/1046³ artiklit 237.“

---

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu 18. juuli 2018. aasta määrus (EL, Euratom) 2018/1046, mis käsitleb liidu tildeelarve suhtes kohaldatavaid finantsreegleid ja millega muudetakse määrusi (EL) nr 1296/2013, (EL) nr 1301/2013, (EL) nr 1303/2013, (EL) nr 1304/2013, (EL) nr 1309/2013, (EL) nr 1316/2013, (EL) nr 223/2014 ja (EL) nr 283/2014 ja otsust nr 541/2014/EL ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EL, Euratom) nr 966/2012 (ELT L 193, 30.7.2018, lk 1).

(13) Artikli 41 punktid a ja c jäetakse välja.

Artikkel 2

Käesolev otsus jõustub kahekümnendal päeval pärast selle avaldamist *Euroopa Liidu Teatajas*. Seda kohaldatakse alates otsuse 2003/76/EÜ kohaldamise kuupäevast või 1. jaanuarist 2021, olenevalt sellest, kumb kuupäev on hilisem.

Brüssel,

*Nõukogu nimel
eesistuja*